

МІНСКАЯ ПРАВДА

Газета заснавана
1 лістапада 1950г.

Чацвер, 16 чэрвеня 1994 года

№ 63 (10763)

Цана 100 руб.

■ ПРЭЗІДЭНЦКІ МАРАФОН

ПАЛІТЫК АД ЗЯМЛІ,

якому аднолькава неабыхавыя праблемы
як вёскі, так і горада

Кампанію па падрыхтоўцы да выбараў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь сродкі масавай інфармацыі ахрысцілі "прэзідэнцкім марафонам". З такой метафарай, бадай, можна пагадзіцца. Але калі пачынаеш уважліва аналізаваць графікі паездак кандыдатаў па рэспубліцы, іх сустрэчы з выбаршчыкамі, напружаную дзейнасць прэзідэнтаў і іх каманд (асабліва тых, каму да рэгістрацыі падпісных лістоў у Цэнтральнай выбарчай камісіі не было магчымасці ездзіць па гарадах і прапандаваць свае праграмныя ідэі), становіцца зразумела: для адных — гэта марафон, а для другіх — спрынт.

Менавіта ў такім тэмпе даводзіцца пераадолюваць перадвыбарную "дыстанцыю" і Аляксандру Іосіфавічу Дубко — кандыдату ад Аграрнай партыі, Саюза аграрнікаў, Савета калгасаў і прафсаюза работнікаў аграпрамысловага комплексу Беларусі. Невыпадкава, прадстаўляючы яго на сустрэчы з выбаршчыкамі, якая адбылася ў Палацы культуры калгаса імя Гасталы Мінскага раёна, давераная асоба кандыдата — старшыня калгаса "Чырвоны Кастрычнік" Стаўбіцкага раёна А.У.Юнцэвіч падкрэсліў, што аграрнікі распушчаны практычна апошнімі ўступілі ў барацьбу за прэзідэнцкае крэсла. Уступілі таму, што інашае выхадзі з тупіка, у якім апынулася ўся сельскагаспадарчая вытворчасць, не бачыць.

Чаму менавіта А.І.Дубко, а не хто-небудзь іншы, названы кандыдатам на пасад прэзідэнта? Таму, што гэты гаспадарчак сучаснага маштабу. Ён умее весці вытворчасць у нагу з часам. Працаўнік (калі ён чэсны) заўсёды ў яго на першым месцы. Як вынік, узначальваемы А.І.Дубко сельскагаспадарчае калектыўнае прадпрыемства "Прагрэс" і цяпер працуе стабільна. Летась атрымаў 12 мільярд рублёў вырочку ад рэалізацыі прадукцыі і іншай гаспадарчай дзейнасці. Чысты прыбытак склаў 4,2 мільярд рублёў, 3,4 мільярд рублёў і сёння ёсць на рахунку гаспадаркі.

Некаторыя палітыкі, называючы прозвішча А.І.Дубко, (у прыватнасці, праф.І.Антановіч), імкнучы падкрэсліць, што ён добры гаспадар, але, маўляў, не палітык. Такія высновы не адпавядае ісціне. Дубко — дэпутат Вярхоўнага Савета БССР і СССР некалькіх скліканняў. Калі ў апошнім Вярхоўным Савете СССР група дэпутатаў выказала недавер М.Гарбачова, у іх ліку быў і А.І.Дубко. Гэта дапамагло і смелы палітык.

У час сустрэчы Аляксандр Іосіфавіч менш за ўсё гаварыў аб сабе, сваёй гаспадарцы. Грунтоўна і мудра ён аналізаваў розныя народнагаспадарчыя праблемы, даваў неардынарныя, практычна неабвержныя адказы. Напрыклад, усё мы хочам зніжэння цэн на розныя тавары. Асабліва прадукты харчавання. Але ж гэта, аказваецца, мае і пэўную небяспеку для рэ-

Іван АБАБУРКА,
аглядальнік "Мінскай правды".

ЖАНЧЫНЫ РЫХТУЮЦА ДА ВЫБАРАЎ

Прыняцц актыўна ўдзел у выбарах Прэзідэнта і падтрымку таго з кандыдатаў, чыя праграма найбольш паўна адпавядае інтарэсам лепшай паловы чалавечства, — такое разішэнне запісалі ўдзельніцы рэспубліканскага пленума Саюза жанчын.

Выступаючы пераадымістамі Саюза, ад старшын Тэма Дзюко заўважыла, што з-за эканамічнай нестабільнасці, спадку вытворчасці і павелічэння колькасці беспрацоўных становіцца працяжым у рэспубліцы нагорушылася. У сувязі з гэтым прадстаўніцы прыгожага полу паабяцалі прыкладзі ўсе намаганні для выканання Канвенцыі Арганізацыі Аб'яднаных Нацый аб ліквідацыі ўсіх форм дыскрымінацыі адносна жанчын.

Абмяркоўваючы пытанні маючых адбыцца выбараў у Вярхоўны Савет і мясцовыя органы ўлады, прадстаўніцы Саюза вырашылі актывізаваць рыхтаванне да іх і вылучаць са сваіх рагоў найбольш ініцыятыўных і падрыхтаваных, хто жадае бы займацца закаханай дзейнасцю. Для іх Саюз жанчын мае намер арганізаваць вучобу ў палітычных клубах. Не зосталася без увагі і праблема развіцця ў рэспубліцы жаночага бізнесу. Агдзі са шляхоў вырашэння многіх жаночых праблем члены Саюза бачаць у распрацоўцы і прыняцці праекта нацыянальнай праграмы "Жанчыны Беларусі".

БЕЛІНФАРМ.

І буфет, і марафет

Да выбараў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь рыхтуюцца не толькі на выбарчых участках. Да гэтай падзеі рыхтуюцца таксама і сістэма гандлю. Аб тым, як будзе праводзіцца абслугоўванне выбаршчыкаў, расказвае начальнік упраўлення гандлю аблвыканкома В.Ф.ГУКАЙЛА.

— Улічваючы тое, што сам факт выбараў першага Прэзідэнта нашай рэспублікі — падзея неардынарная, — заўважыў Віктар Федаравіч, — прымаюцца ўсе меры, каб максімальна задаволіць патрэбы насельніцтва ў прадукцыі і паслугах грамадскага харчавання, гандлю.

Гар-і райвыканкомамі праведзена адпаведная работа ў гэтым кірунку. Арганізацыі, прадпрыемствы грамадскага харчавання запалі інфармаваныя аб тым, якія абавязкі ўчасткі іны будучы абслугоўваць. Адметнай рысай нашча часу з'яўляецца тое, што ў структуры гандлю і грамадскага харчавання заахвочаны розныя формы ўласнасці. Тым не менш, усё яны прызначаны для абслугоўвання выбаршчыкаў. Калі гаварыць канкрэтна, то ў гарадах абласці на выбарчых участках будзе арганізавана работа 74 стацыянарных і 103 вымязных буфетаў. Памешчаны ўжо падрыхтаваны. Для кожнага буфета распрацаваны асартыменты пералік прадукцыі і ўагонныя з санітарнымі службамі. Асарты-

Запісаў
Мікалай ЖУЧКО.

Як прагаласуем, так і будзем жыць

Хутка будзе вядома, хто стане першым Прэзідэнтам нашай рэспублікі. Гэтай падзеі жыве зараз кожны грамадзянін. Агдзі ўжо вызначыў для сабе, за каго аддаць свой голас, другі яшчэ разважае, вагаецца. Менавіта ад гэтых ішла размова з народным дэпутатам Рэспублікі Беларусь Аляксандрам ШУТАМ.

— Аляксандр Аляксандравіч, хацелася б ведаць вашу ацэнку перадавыбарнай атмасферы ў раёне.

— Папярэднія даныя, атрыманыя пасля збору подпісаў за кандыдатаў на пасад прэзідэнта, сведчаць аб рознабаковасці думак. Наша невялікая група ад Рады БНФ сабрала столькі ж подпісаў, як і за Вячаслава Кебіча. Хатя ў раёне па подпісах лідзіруе кандыдат Васіль Новікаў. І яно зразумела, бо ў раёне дзейнічае моцная партыйная арганізацыя, якая добра правяла сваю работу ў гэтым напрамку. Радзе, што людзі маюць сваю ўласную цвёрдую пазіцыю. Галоўнае, каб не памыліліся ў выбарах. Яны павінны вырашыць, чаму аддаць пе-

равагу — незалежнай Беларусі ці прагалашаваць за тое, каб краіна падпарадкавалася Расіі. Як прагаласуем, так і будзем жыць. Ніхто не дапаможа выбрацца з той багны, у якой мы зараз апынуліся. Людзі ведаюць, што спадзявання трэба толькі на сабе. Наглядзіце, як пачаўся гэты дзень. Кожны імкнецца мець хоць невялікі казачка.

Ужо не спадзяюцца, што дзяржава пракарміць.

— Вы часта сустракаецеся з людзьмі на абавязку службы, як на месцых галоўнага ўрача райбальніцы. Добра ведаеце жыццё вясковых. Што па сённяшні дзень пераважае ў іх настроі?

— Людзі лічаць: нахай да ўлады прыходзіць абы-хто, ніякага выйсця ўсё роўна не будзе. Нама аднашня вакол адзінай ідэі. Таму тры дзятлаты спрачаліся: быць нам у складзе Расіі ці выступаць у якасці раўнапраўнага партнёра. Апазіцыя БНФ выступае за незалежную Беларусь, за наладжанне партнёрскіх адносін з замежнымі

На дэбаты не згодны

Нягледзячы на тое, што кандыдаты на прэзідэнцкую пасад у апошні час усё часцей заклікаюць агдзі аднаго да правядзення перадавыбарных дэбатаў у прамым эфіры, па ўсёй верагоднасці, «сустрача шасцірэкі» за «круглым сталом» тэлестудыі не абудзіцца. Як удалося высветліць, ні адзін з прэтэндэнтаў на прэзідэнцкае крэсла, насуперак шматлікім заявам, так і не даў афіцыйнай згоды на ўдзел у дыскусіі са сваімі апанентамі.

Дарэчы, работнікі Нацыянальнага тэлебачання ўсім сіламі спрабуюць не «зводзіць» кандыдатаў у Прэзідэнты і іх каманды ў адзін час у адным і тым жа месцы. Для падрыхтоўкі да выступлення кожнаму з іх даюцца асобныя пакоі.

Чакайце зваротаў

Як стала вядома, многія дэпутаты Вярхоўнага Савета рэспублікі рыхтуюць звароты да сваіх выбаршчыкаў з заклікам падтрымаць таго ці іншага кандыдата на прэзідэнцкую пасад. Сімвалічны падрабязнасці не складаюцца. Пераважаюць большасць парламентарнае звернення з просьбай аддаць свае галасы на карысць Вячаслава Кебіча, дэпутаты ад апазіцыі выступляць, вядома, у падтрымку Яўгена Лазіка. Паводле звестак, якія ёсць у групе падтрымкі Аляксандра Лукашэнка, афіцыйна аб сваіх сімвалічных менавіта гэтым кандыдату заявіць 15 народных выбаршчыкаў.

Пазняк адкажа, хто ёсць хто

Лідэр Беларускага народнага фронту Яўген Пазняк закланаваў на пятніцу афіцыйнае прадстаўленне сваёй каманды журналістам, а ў іх асобах і грамадскасці ў цэлым. Заслона тэмамі тэмамі будзе скінута з давераных асоб Яўгена Пазняка. Стане вядома, каму па праву належыць званне «інтэлектуальнага цэнтра» групы падтрымкі лідэра БНФ. Будучы прадстаўлены і тым людзям, на якіх пераходзіць кандадат мае намер абалерці ў прадзідэнцкі эканамічных і іншых рэформ у выпадку, калі ён стане Прэзідэнтам.

І ўсё ж сустрача адбылася

Пад акрытым небам вымушаны быць праводзіць сустрэчу з выбаршчыкамі пасёлка Расоны былі міністр унутраных спраў рэспублікі генерал-палкоўнік Уладзімір Ягораў, які на час выбараў з'яўляецца даверанай асобай экс-спікера Беларускага парламента Станіслава Шушкевіча. Безумоўна, больш прыстасаваную для сустрэчы залу мясцовага Дома культуры ён змяніў на пляцоўку пад акрытым небам не па сваёй волі. Доступ у яго былому міністру быў закрыты ў сувязі з раптоўным рамонтом.

— У нас была дагаворанасць з адміністрацыяй Дома культуры, — заявіў карэспандэнту Белінфарма кіраўнік прэс-групы Станіслава Шушкевіча Юрый Рабчук. — Больш таго, дакладна вядома, што напярэдадні вечарам мясцовая моладзь весялілася там на дыскаце. Чым выклікана такая раптоўная неабходнасць рамонту, можна толькі здагадвацца.

Для каго — кандыдат, для каго — пірат

Паказ па Беларускам тэлебачанні ў адведзены для кандыдатаў у Прэзідэнты бясплатны час шматсерыйнага фільма «Невядомы Пазняк» атрымаў нечаканы ракурс. Як паведамілі карэспандэнту Белінфарма ў Дзяржрэгістры кінавідазапрадукцыі і кінавідазапраграм, гэты фільм не быў прадстаўлены для афіцыйнай рэгістрацыі і выпуск яго ў эфір класіфікуецца як відазапіс.

Ці з'яўляюцца такія дзеянні парушэннем заканадаўства, трэба будзе разбірацца Цэнтральнай камісіі па выбарах Прэзідэнта.

Ветэраны-дэмакраты вызначыліся ў сімпатых

Беларускія дэмакратычнае аб'яднанне ветэранаў аднаголасна вырашыла падтрымаць на маючых адбыцца выбарах лідэра Беларускага народнага фронту Яўгена Пазняка. «Мы бачым у асобе Яўгена Станіслававіча мужнага палітыка, які валодае дарам стратэгічнага бачання развіцця грамадства. Яго праграма грунтуецца не на міфах і беспадставных абяцаннях, а аб'яваецца на рэсурсы нашай Айчыны і ўзаемавыгаднае супрацоўніцтва з іншымі, як бліжэйшымі, так і далёкімі дзяржавамі», — гаворыцца ў пастанове.

А пашпарта ўсё няма...

У выпадку, калі пасля першага тура выбараў Аляксандр Лукашэнка зойме прэзідэнцкае крэсла, яму, магчыма, прыдзецца стаць першым Прэзідэнтам у свеце, які ўступае на пасад, не маючы пры сабе асноўнага дакумента, што зазначае асобу — пашпарта. Як удалося высветліць, дакументы, што зніклі разам са службовым машынай, да гэтага часу не вярнулі. Афармленне новых пакуль запытаецца. Таму сапраўды добра, што лідэраў мы ведаем у твар.

БЕЛІНФАРМ.

ФАКТЫ ПАДЗЕІ АРГУМЕНТЫ МЕРКАВАННІ

КРЫЛЫ "ЖЫГУЛЁЎ",

а таксама іншыя дэталі, вырабленыя ў цэхах Барысаўскай
райагпрамтэхнікі, трымаюць яе на плаве

Летаць прадпрыемства аказала паслуг і вырабіла прадукцыю на 1 мільярд 306 мільёнаў рублёў. Акрамя гэтага, амаль на 3 мільярды рублёў было рэалізавана трактароў і запасных частак да іх. Прыбытак ад гаспадарчай дзейнасці склаў амаль паўмільярд рублёў.

Як удалося дабіцца гэтага? З такім пытаннем наш карэспандэнт звярнуўся да тэхнічнага дырэктара аб'яднання Р.В.ГАНЦА.

— Мы па-ранейшаму стараемся выконваць свае партнёрскія абавязкі перад працаўнікамі вёскі, — сказаў Рыгор Віктаравіч. — Займаемся рэстаўрацыяй і рамонтам вузлёў і аргатаў для трактароў, збожжавых камбайнаў, і іншай сельскагаспадарчай тэхнікі, выконваем тэхнічнае абслугоўванне машына-трактарнага парку.

Асвойваем і новыя віды паслуг. Так, наладзілі выраб шчытных аліпавых свінцовай сетка. Па кошту нашы акумулятары працуюць на 20—30 таннейшыя за тых, што камерцыйны структуры завозіць за межамі рэспублікі.

На участку па абслу-

гоўванню абсталявання ферм арганізавалі зборку электразварачных паўаўтаматаў для зваркі ў асяроддзі вуглякіслага газу. Там жа вырабляем дэталі для аўтамабіляў "МАЗ", аконныя зavesы і вугалкі.

Вось ужо на працягу двух гадоў працуе ўдзел па рамонту і афарбоўцы легкавых аўтамабіляў. Вырабляем крылы да "Жыгулёў". Дзейнічае свая лесопільня.

У сувязі са скарачэннем заказаў вызвалілі плошчы на станцыі тэхнічнага абслугоўвання машына-трактарнага парку. Там вырабляем нажы рэжучага апарата для камбайнаў "Дон-1500", якія карыстаюцца попытам.

Заклучылі дагавор з Мінскім трактарным заводам на сервіснае абслугоўванне трактароў гаспадарчых Барысаўскага, Бярэзінскага, Крупіцкага і Смалевіцкага раёнаў.

Усё гэта і дазваляе працаваць з прыбыткам.

Мікалай ЧАПЕЎ.

Шмат працаўніц жыве пабудоваў у калгасе "Усход" Уздзенскага раёна. Да іх ліку можна аднесці апэратара даення кароў малочна-тэравыя комплекс "Кукачы" Марыю Сіпчану Сіпчану (на здымку). За гэты работнік на ферме яна набыла базавы вопыт, з ахвотай перадае яго малодшым сяброўкам, навоі ў яе групе кароў заўсёды высокія.

Фота Міхайла БУЛАТА.

ЖАНОЧЫ БУНТ

Забастоўкамі Салігорск не здаіліся. Але пазачора ўзбунтаваліся жанчыны — работніцы народнага прадпрыемства "Калінін". Раніцай большасць з іх не селі на свае рабочыя месцы, а сабраліся каля ўваходу на прадпрыемства. Аб патрабаваннях рэзюмэ. Аб патрабаваннях рэзюмэ. Аб патрабаваннях рэзюмэ.

супадзенне, што ўсе работнікі будучы працаўладкаваны, большасць швейніцкай вырашчылі баставанне. Цяпер "Калінін" працуе, забастоўка прыпынула да 22 чэрвеня. Адміністрацыя прад'явіла каля 2 дзесяткаў патрабаванняў. Швейніцы патрабуюць звольніць Кавалевіча, павялічыць зарплату, перадаць загароднюю базу адначынку, фізкультура-здараўленчы комплекс у карыстанне калектыву, ліквідацыю ў сталовай пасадку на ізраільнікі. Так, у "Калінін" да апошняга часу быў чалавек, які сачыў, ці карыстаюцца работніцы са сталом нажом, у якой рудо трымаўся відэлец. І калі што-небудзь не так, тут жа штрафваў. Некаторыя жанчыны на самым розным штрафавым адраўлілі да палавіны сваёй сіплай зарплату.

За першы дзень пратэсту толькі з адной змены ў незалежны прадсаюз уступілі каля 300 швейніцаў.

(Наш кар.).

Падпіска на "Мінскую праўду"

на трэці квартал
1994 года
прымаецца
да 20 чэрвеня
(уклучна)

Падпісная цана
— 6000 рублёў.

Предприятие
ПОКУПАЕТ
мороженое и курсы
крупного рогатого скота
по ценам
выше закупочных
на 10%.

РН/ФАХ (0172)
70-91-69 70-86-47,
72-91-97.

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

об условиях открытой продажи акций открытого акционерного общества "Паллукс"

Открытое акционерное общество "Паллукс" находится по адресу: г.Минск, ул.Быховская, д.30а.

Предметом деятельности акционерного общества является осуществление любых видов хозяйственной деятельности, не запрещенных законодательными актами Республики Беларусь, направленными на извлечение прибыли. Деятельность, подлежащая лицензированию, осуществляется только на основании лицензии.

Уставный фонд акционерного общества в размере 1.815.000.000 (один миллиард восемьсот пятнадцать миллионов) руб. разделен на 18.150 (восемнадцать тысяч сто пятьдесят) простых именных акций номинальной стоимостью 100.000 (сто тысяч) рублей каждая.

Продажа акций начинается с момента опубликования данной краткой информации, заверенной Госспецинспекцией Республики Беларусь на центральном бумажном.

Продажа акций производится в бухгалтерии акционерного общества ежедневно, кроме субботы и воскресенья, с 8 до 17 часов по адресу: г.Минск, ул.Быховская, д.30а.

В соответствии с поручением Минского городского управления государственного имущества и приватизации до 1 августа 1994 г. проводится льготная продажа принадлежащих государству 9,075 простых именных акций, или 50% общего количества, по цене на 20% ниже номинальной стоимости работникам преобразованного в акционерное общество государственного предприятия.

50%, или 9,075 простых именных акций, принадлежащих государству, подлежат выкупу посредством именных приватизационных чеков "Имущество".

После 1 августа 1994 года лица, имеющие право на льготную покупку акций, приобретают их по курсовой стоимости, сниженной на 20%.

Порядок выплаты и размер дивидендов определяется общим собранием акционеров по результатам работы за год.

С проспектом эмиссии акционерного общества можно ознакомиться ежедневно, кроме субботы и воскресенья, с 8 до 17 часов по адресу: г.Минск, ул.Быховская, д.30а.

Фёдор ПРИВАЛОВ:

"НАСИЛЬНО ЛЮБИТЬ ЗЕМЛЮ НИКОГО НЕ ЗАСТАВИШЬ"

Накануне президентских выборов в программах кандидатов, на страницах прессы вопросы нынешней и будущей аграрной политики занимают не последние место. С умеренными позициями переустройства села соседствуют радикальные подходы, нацеленные на разрушение колхозов, но направления действий во многом схожие с их созданием в известные годы.

Наш корреспондент беседует о проблемах деревни с председателем колхоза "Шиняны" Смолевичского района Ф.И. ПРИВАЛОВЫМ.

— Фёдор Иванович, как вы оцениваете нынешнее состояние сельского хозяйства, его перспективы с позиций председателя колхоза?

— Сразу оговорюсь, что я сторонник коллективного ведения сельского хозяйства. Многие необходимо менять, совершенствовать в вопросах собственности на землю и организации крестьянского труда.

Главная наша беда заключается в том, что сельское хозяйство воспринимается как нечто подобное в общей схеме народного хозяйства. Отсюда остаточный принцип в его поддержке и внимании к нему. По существу, исходя из главной задачи деревни — обеспечивать население республикой продуктами питания, многими сырьевыми ресурсами, сельскохозяйственным товарным производством должно быть мощным индустриальным центром. В общем балансе народного хозяйства коллективному труду нет альтернативы. Кто из сторонников разрушения колхозов найдет им замену в решении социальных задач на селе?

По своему хозяйству знаю, что никто в ближайшей перспективе не может их решить. В колхозе в настоящее время 740 пенсионеров и 280 работающих. Отопление, коммунальные услуги, детсады, школа, связь, дороги, транспорт и хозяйство, пенсии —

это все проблемы колхоза. Жилищные люди в основном держат скот. Сено, концентраты, зерно, солома, подвоз, вывоз, обработка и помощь в уборке на приусадебных участках — все это также головная боль колхозов.

Худо-бедно, но эти задачи решаются. В колхозе своевременно выплачивается зарплата, старикам оказываются помощь. Никуда от этого не денешься, хотя периферийное внимание к колхозу постоянно ставит его в критическое положение.

— В чем это выражается?

— Буквально во всем. В ценностной политике на сельхозпродукцию, кредитования, топливно-техническом обеспечении. Вот пример дисбаланса цен. В мае колхоз сдал 100 тонн зерна — получил 80 млн. рублей. Сдал и 170 тонн молока на 75 млн. рублей. При этом за молоко нам заплатило государство по 500 рублей за литр (бензин мы покупаем по 4,400 рублей за литр). Чтобы произвести это молоко, израсходовано 150 тонн комбикормов, масса сена, силоса, электроэнергия, топливо. Вот и судите о балансе цен на продукцию животноводства и растениеводства. Пугает, что это в деревне начинают понимать, и животноводство резко идет на убыль. Не случайно практически прекратилась сдача молока из личных подворий. В 1993 году в сутки сдавали 1,700 литров, в 1994

году уже около 800 литров. Колхоз также в убытке. Надо содержать лабораторию, ее работников, штат приемщиков, транспорт. На каждом собранном от населения литре молока колхоз теряет 310 рублей.

— В чем же выход, Фёдор Иванович? Может, действительно только фермеры решат проблемы села?

— Фермеры есть место на селе. Пугает только вульгаризация, похоже, с политическим оттенком, в насаждении идеи фермерства, необдуманность, ни экономически, ни психологически не просчитанная кампания за всеобщую фермеризацию. Фермеры — это наши сельчане, привыкшие к одной операции на земле или в животноводстве, а не выписанные с Запада сельскохозяйственные производители с их агрознаками, техникой и экономическими расчетами. Землю берут для работы на ней, а не ради быстрого обогащения. При плохом, неграмотном обращении она скудеет, а ведь есть мудрая присказка: голод нации начинается с голода земли.

Выход есть, безусловно. Я уже неоднократно слушал выступления нынешнего кандидата в Президенты Республики Беларусь В.Ф.Кебича. Его программа предусматривает сохранение коллективных хозяйств с одновременным акционированием, долгосрочной арендой, упразднением промежуточных звеньев государственной монополии на хранение и переработку сельхозпродукции. Центр индустриальной тяжести хранения и переработки должен быть на селе. Я полностью солидарен в этом с Председателем Совета Министров.

Более того, хотел бы, чтобы осуществился поворот к социальной политике на селе. Надо задержать здесь молодежь — через улучшение условий жизни, строительство жилья, абсурд, когда город, ощущая избыток рабочей силы, строит жилье по всему периметру, перетягивает молодежь, в том числе и из деревень нашего колхоза, а на селе это проблема номер один.

— Вы некоторые время учились в Федеративной Республике Германии, общались с фермерами. Какое из своих впечатлений вы бы преломили через нашу действительность?

— Наверное, то, что наши левонационалисты и радикалы-реформаторы не знают, что такое фермер. Труд западного товаропроизводителя, в частности, в ФРГ, построен на коллективной основе. Фермер имеет только свой счет, на который поступает его доля от коллективного хозяйствования. Совместно покупается техника, осуществляется переработка, реализация продукции со специализированным уклоном в кооперацию. Они никогда не позволяют, чтобы это было разрушено.

Если бы эти сельскохозяйственные кооперативы называли колхозами, я бы ничуть не удивился. Тем более что и там, если партнер плохо работает, его исключают из коллективного хозяйства, либо у него будет пустой счет.

У нас в переустройстве села важно, чтобы каждый имел свою долю собственности, свой интерес в труде, перспективу прироста продуктов труда как для себя, так и для своих детей. Есть и другие проблемы, которые не укладываются в стереотип представления о селе и его жителе.

Почему принято считать, что житель деревни обязательно должен быть земледельцем

или животноводом? Насильно любить землю никого не заставишь и плодотворно обрабатывать землю не будет. Подгонка под этот стандарт лишит деревню ремесел, элементарных услуг, за которыми деревня тянется в город. Не обязательно всем пахать землю. Деревню нужны и учителя, и сапожники, и кузнецы, и ремонтники радиоаппаратуры. Пусть они становятся частниками. Но они нужны людям, колхозу и могут быть полноправными его членами. Помните времена, когда на селе умели катать валенки, делать для лошадей подковы, упряжки. Сейчас этих профессий не стало. Вместе с ними не стало и овец, лошадей почти исчезли.

Не надо гигантомании, новых кампаний по строительству огромных комбинатов, хранилищ. Пусть они будут небольшие, а люди получат возможность жить своим честным трудом. Не из города придется тянуть всякую мелочь, а наоборот, избытки будем давать городу. Это и есть рынок через собственность, труд, интерес к нему, а не надуманные очередные планы насилия над деревней. Это и есть возрождение деревни не через лозунги, а через живое творческое дело.

— У вас много претензий к сельскохозяйственной политике нынешнего правительства. Его возглавляет В.Ф.Кебич. Вы будете за него голосовать как за кандидата на пост Президента?

— Претензий много — как к политике, так и к позиции по отношению правительства к сельскому хозяйству. Но я бы не стал возлагать вину за все происходящее на Кебича. Он решает проблемы села не на излом, через разрушение колхозов, не заводит в тупик жителей деревни.

Его немалая заслуга в том, что за последние годы мы не скатились до уровня национального бедствия в сельском хозяйстве. Сохранилась основа для его подъема. Сужу по своему колхозу. Многие изменились в работе председатели. Крутятся приходы, чтобы обеспечить рабочий процесс, уже не столь часто заглядывая в рот государственному снабженческому структурам. Но мы

отсеялись, надеюсь, уберем урожай. По итогам полугодия колхоз в области на 12-м месте по зарплате, решаются проблемы в социальной сфере. С трудом, но не стоим на месте в этих вопросах.

В.Ф.Кебича я ценю и за последовательность в деле экономического объединения с Россией. Надо иметь крепкое убеждение и волю, чтобы осуществить стремление белорусов всегда быть в союзе с русским народом.

— Вы коллега по сельскохозяйственному труду А.Г.Лукашенко мечтает стать Президентом. Может быть, он принесет деревне избавление от всех бед?

— Я далекий от иллюзий. Ценю труд председателя колхоза, директора совхоза, но наивно думать, что с его приходом на пост Президента село расцветет. Слишком многое в государстве надо увязать высшему должностному лицу, чтобы и деревня обрела, наконец, достойное место.

Думаю, и любящему землю не надо вершин власти. Председатель колхоза, директор совхоза, руководитель акционерного сельскохозяйственного предприятия, уважающий свой деревенский труд, всегда будет нужным и авторитетным человеком на селе. Я не думаю, что знаменитый председатель Орловский реален в в президенты или премьеры, но тем не менее, он нам дороже президента Горбачева, который, извините, после вселенской дематогии и развала страны подрабатывает рекламной презервативом в западной фирме.

Не следует ожидать от Александра Григорьевича, судя по итогам его антикоррупционной кампании, больших свершений и по другим вопросам, в том числе и что касается расцвета деревни. В этом плане я реалист, а не политический иллюзионист.

Мне хотелось бы видеть не Президента-детектива, раскрывателя и преследователя, а Президента-созидателя и талантливого государственного деятеля. С этих позиций кандидатуру нынешнего Председателя Совета Министров В.Ф.Кебича на президентский пост считаю предпочтительной.

УНИЗИЛИ ВЕТЕРАНОВ

В начале мая Белорусская ассоциация инвалидов Отечественной войны пригласила своих членов в Боровлянский госпиталь, где им были вручены солдатские фронтовые письма-треугольники. Они начинались обращением к ветеранам: «Дорогой товарищ! Спасибо за Победу! Спасибо за мужество! Желая счастья, радости и крепкого духа!..» Ниже излагалась программа торжества, первым пунктом которой значилось: «Радиозапись, выставки, фото на память».

Улыбающийся фотограф был безупречно вежлив и предупредителен: «Станьте, пожалуйста, вот здесь... Смотрите, пожалуйста, вот сюда... Может, лучше без шляпы?.. Улыбнитесь... Вы, случайно, не моргнули?.. Деньги не нужны, оплатят спонсоры... Куда вам высылать фото?.. Или вы сможете через неделю лично зайти за снимком в ассоциацию инвалидов?».

Вслед за другими поддался искушению получить фотокарту на память о 49-й годовщине Победы и я. Через дней десять звоню по тел. 36-60-72 в ассоциацию инвалидов.

— Какое фото? — возмущился ответственный за это мероприятие работник ассоциации некто Волков. — Вот съездите на мое место и поработайте...

18 мая по тел. 36-60-19 я обратился к самому председателю ассоциации А.Н.Бондаровичу, который объяснил мне, что спонсоры требуют предоплату за выполненную работу. Я взял номер моего домашнего телефона, тем самым вселив надежду, что меня пригласят получить заветный снимок.

Не дожидаясь приглашения, 31 мая я снова позвонил по тел. 36-60-19.

— Я сижу под напряжением, так как сегодня мне предстоит два выступления. А спонсоры требуют предоплату по-прежнему, — ответил Анатолий Николаевич.

Горько и обидно: почему в ассоциации инвалидов такие безответственные работники, которые вместо обещанной в треугольнике радости принесли нам обиду и унижение? Неужели перед тем, кто в тот день пожелал в Боровлянах сделать фото на память, улыбающийся фотограф целком незаряженным фотоаппаратом?..

Уважаемые товарищи из редакции "Минской правды", помогите, пожалуйста, ассоциации инвалидов Отечественной войны, что по ул.Киселева, разобраться в ее отношениях со спонсорами этого мероприятия. Поинтересуйтесь и убедитесь, есть ли хотя бы та пенсия, на которой должны быть зачислены мы — инвалиды.

Александр АЛЬФЕРОВИЧ,
инвалид Отечественной войны.

■ Спажывецкая кааперацыя

ЦУДА-ТОРТ

стваралі рукі майстра

Прайшло некалькі гадоў з той пары, як пераехаў з забруджанай чарнойбелай зоны са сваёй сям'ёй на Уздзеншчыну Алег Пятровіч Шадаў. Тут ён атрымаў пасадку кіраваннем — стаў дырэктарам раённага камбіната кааператываў раёнаўскага пад'яду кіравання карэным чынам раённа-агравага абсталявання.

Зроблена некалькі прыбыдоў. Усё гэта зробіла добры ўплыў на палітычны ўмоў працы работнікаў камбіната.

расшырэнне асартыменту і павышэнне якасці выпускаемых прадукцыі. Таму, пэру, не выпадкова на базе камбінатскага цэха хлебавада камбінат кааператываў раёнаўскага пад'яду кіравання карэным чынам раённа-агравага абсталявання.

На працягу некалькіх майскіх дзён лепшых з лепшых кандыдатаў вобласці паказвалі тут сваё майстэрства, здольнасць фантазію. Кожнаму ўдзельніку

конкурсу патрэбна было прыгатаваць неадназначны торт, які б быў падобны на тую, што бачылі мы штодзень у продажы. Для кожнай майстэрцы павінен быў вылучыцца самы лепшы. Нягледзячы на ​​гэтую задачу і аўтарытэтную камісію на чале з прадзвіжнікам Мінскага аблспажываўскага Юліяй Эрмашэву Шыманскай і Надзеяй Іванавой Марчуцкай. Адрозніліся ў ролі торцік баважва колеру з непаўторным афармленнем: знаёмых і дарагіх кожнаму з нас

і вась, нарэшце, у адзін доўгі рад "выстраіліся" тарты. Адзін — прыгажэйшы за другі. Глядзіш на іх і ніяк не можаш вызначыць самы лепшы. Нягледзячы на ​​гэтую задачу і аўтарытэтную камісію на чале з прадзвіжнікам Мінскага аблспажываўскага Юліяй Эрмашэву Шыманскай і Надзеяй Іванавой Марчуцкай. Адрозніліся ў ролі торцік баважва колеру з непаўторным афармленнем: знаёмых і дарагіх кожнаму з нас

На здымку (злева направа): пераможцы конкурсу Т.КРЫВАШЭВА, В.ПРАТАСЕВІЧ і Т.МАСТАПОВІЧ.

Фота аўтара.

■ Вось так і жывём

КАМУ НЕСЦІ ТУТУ СВАЮ

Сёння часта раздаюцца галасы: «прыкрыць» сельсаветы, бо яны адсталі ад жыцця. І ўсё ж пакуль замяны ім не знойдзены, спежкі суды не зарастаюць.

Настасся Янчук жыве ў вёсцы Рубеж. Восьмы дзесятак размяняла. Здарылася трагедыя: сын Алесь, яе карміцель і падтрымка, загнуў у аўтамабільнай катастрофе. Як жыць далей? Хто дапаможа? Сустрэлі мы Настасю ў кабінёце старшын Нагорнаўскага сельсавета Уладзіміра Фалітара.

— Дровы канчаюцца. У печы няма чым паліць, — ціха сказала яна.

У старшын ёсць два варыянты. Першы: вышпасаць квіток — і няхай дзе Янчук у Клецк на склад палівабыту. Але ж трыба жанчыне шукаць аўтамабільны, грузавік, а гэта ўлічце ёй у добрую калежку. Другі варыянт: арганізаваць саманарыхтоўку дров у лесе ля вёскі Мерыны, дзе прайшоў бурян і цяпер там трэба рабіць ачыстку. Настасся «ухайляся» за гэты пых. Тым больш што віноўнік смерці сына, калгасны шафёр, робіць у яе па гаспадарцы ўсё што жанчына ні скажа. На пасаджэнні народнага суда Янчук пашкадавала шафёра: «Яму жыць трэба, а майго не верне».

Распитуў Уладзімір Пятровіч Настасю пра жыццё-быццё. Расказала, што трымае дзюх коз і вепручка, што цяпер, калі «падскочыла трава», іх пракарміць лятэць. І яшчэ паведаміла, што атрымала 50 тысяч рублёў дапамогі ў райвыканкоме (аб гэтым таксама кажаў Фалітар).

— Дзякуй, дзякуй, дзякуй. Жыццё «закручвае» няпростыя сюжэты. Што ні чалавек, то непаўторны лёс, нестандартны, як цяпер кажуць, сітуацыя. Ну як было абшчыне без падтрымкі сельсавета Аляксандра Локтыша з тавару вёскі Рубеж. Муж, удзельнік вайны, памёр. Засталася адна. А тут як на тое ліха згарае і хата (кажуць, электраправадак ўспыхнула).

— Мы выдзелілі Локтыша бесплатна дваццаць кубаметраў лесу, шыфэр, — гаворыць У.Фалітар. — Калгас імя Ульянава падкалочыў будаўнічую брыгаду. Усё вёска «скінула» грашмыма. Цяпер жанчына ўжо жыве ў сваёй хатцы.

Вёску сёння дзяржава «крыўдзіць» высокімі цэнамі на тэхніку, будматэрыялы, «мінералку»... Вёска сісцінулася як спружына, але жыве. Найбольш пакутуюць адналікі, састарэлыя. Тых 2—3 тысяч рублёў, якія яны збіраюць ўсё жыццё, хопіць хіба што на стору грамаў каўбасы. Летас памёр ветэран працы — механізатар Юры Пандохін з калгаса «Чырвоны сцяг» (гэтая гаспадарка, як і калгас імя Ульянава, знаходзіцца на тэрыторыі сельсавета). Сродкі на пахаванне выдзелілі з грамадскіх фондаў.

Жыццё не спыніў ніякімі дырэктывамі. Без вёскі горад сядзе на галадоны паёк. Расказалі ў сельсаветах, што ў абодвух калгасах арганізавана ідуць палыяныя работы, што «наскрэбілі» і бензін, і дызельнае дала гэтых тавар. Не крыўдзіць і вясковыя. Плысца пад прысуджэннімі ўчасткам павялічыла з 40 да 55 сотак. У палях севазаварту сёння людзям «шпуркі» ячмень, бульбы.

Раздзі, чым раней, але ўсё ж «звіняць» наваасалі. Вось і зараз заканчваюць будаўніцтва двух шасцікватэрных дамоў у калгасе імя Ульянава. Рытууюць «пад ключ» ад двухкватэрных дамаў і калгасны ў калгасе «Чырвоны сцяг».

Як бы ні было цяжка, на тэрыторыі сельсавета працуюць два комплексныя прыёмныя пункты. Бо паспрабуй сёння з вёскі дабрацца да райцэнтра, каб аказаці там, у Доме быту, нейкую паслугу. Па-першае, амаль не хадзіць аўтобусы, па-другое, кошт тых паслуг не па кішчэйні селяніну. Добры прыклад паказаў калгас «Чырвоны сцяг», узвешы на свой баланс КПД. Набыла для яго тканіну, каб тая ж порткі ці сукенка абшліся выскоўду танней.

Констанцін ПРЫЕМКА.

ЗНАЙЦЫ МАТУЛІНЫХ ПЕСЕНЬ

Фальклорны ансамбль Селішчанскага сельсавета Дома культуры — адзін з лепшых у Слупіцкім раёне. Створаны ён тры гады таму назад, калі мясцовую дзіцячую музычную школу ўзначаліў Міхал Пятровіч Заневіч. Гэта па яго прапанове выкладчыкі ўлілі ў мастацкую самадзейнасць.

Кіруе ансамблем вяртосвай справы А.І.Вішняк. Расказваюць, на Случычынне чалавек, які б перагледу Аляксея Іванавіча, калі ён вёз у рукі гармонік ці баян. Дарэчы, ён лаўрат многіх рэспубліканскіх і міжнародных конкурсаў.

— У самадзейнасці я больш за 40 гадоў. Палову з іх працаваў акампаніатарам у нашым камбіната Азершчынскага народнага хору, якім кіраваў заслужаны дзеят мастацтваў рэспублікі Таццяна Карнеўна Лапанца. Тая гадзі для мяне — цудоўная школа жыцця, прафесійнага майстэрства, — запамінаў Аляксей Іванавіч.

І столькі ж гадоў А.І.Вішняк

працуе па ўстановах культуры Случычынне. Песні на яго музыку можна сустрэць у рэпертуары калектываў самадзейнасці самых розных раёнаў рэспублікі.

— Вы лепш пра ўдзельнікаў ансамбля напішыце, — працягвае размову Аляксей Іванавіч. А людзі ў гэтым калектыве сапраўды таленавіты. Заслужыліся, калі за імчалі Таццяна Цімохава. Якія імправізацыі і стыійныя варыяцыі яна выконвае! Як хараства аздабляе, злавалася б, даўно знаёмай мелодыю! Поўныя чароўнай прывабнасці творы, якія выконваюць скрыпачкі Ларыса Даўгалевіч і Ірына Кулакова. Яны літаральна зачароўваюць слухачоў. Высокага прафесіяналізму дасягнулі Васіль Гаркун /кантрабас/, Жанна Іванова, Надзея Рыжкова, Святлана Калачык /ударныя інструменты/, салістка Ларыса Бародзіч.

Уладзімір АНТОНАЎ.

НЕКАЛЬКІ гадоў назад адна вясковая кабета паказала мне пісьмы свайго мужа з фронту. Адресаваны яны былі, уласна кажучы, балькам мужа. А ёй, тады 12-гадовай дзяўчыцы, ён кожны раз прасіў перадаць вестачку пра сабе і суседскае прывітанне. Увечар, звячэйшая франтавыя пісьмы. Каб не адна дэтал, якая паўтаралася ў кожным з іх:

«...Вось іноў пішчыны. Паўзюна, даючы адпачыць перад збавішчым боем. Як і заўсёды ў такіх хвілін, у маіх вушах стаіць звон пабітай шыбы ў школьным акне. І я думаю пра тое, як хутэй вярнуцца і папрасіць прабачэння ў нашага дырэктара. Вельмі сорамна перад гэтым добрым чалавекам. Як вярнуся, сваімі рукамі ўсю школу адрамантую...»

Пісьмы тая засталіся неадпраўленымі. Стох іх ён прывёз з сабой у канцы 44-га ў выхадзілаю ад немцаў вёсцы. Вярнуўся назаўсёды, камісаваны пасля шпіталі, але галавоўе — жывы. Школу спалілі, не дакачався канца вайны і дырэктар. А пісьмы засталіся. Як рэліквія, якая, ён да сёння быў упэўнены, у свой час была для яго паратуном, бо з'яўлялася свосаабавітым гітэлам жыцця.

Гісторыя гэтай прыгадалася нядаўна, падчас нашай гутаркі са Сцяпанам Іванавічам Кайко, які жыве ў вёсцы Садкаўшчына Дзяржынскага раёна. Нядаўна ён адзначыў сваё 70-годдзе. Руны, жывы, дапытлівы. У старыя свае зацікаўля пакуль не збіраецца. Вось і коніка прыдаў, каб лепей было гаспадарыць самому і суседзям-аднавіскаўцам у тым спраўляю.

А пацую я ад Сцяпана Іванавіча вась што:

— Змалку люблю хадзіць за жывёламі. І лёчу, што менавіта гэта дапамагло мне выжыць у вайну. Нават калі трапіў у пекла

канцлагераў, прыхільнасці сваёй сялянскай прымыненне шукаў і, уявіце, знаходзіў.

«...У гаёчку, што паўстае адразу за вясковым сядзібам, рабіў сваю карпатлівую работу настольны дзятлык: «Тук-тук, тук-тук...» Колькі драўніны трэба выдзёбці, каб нарэшце нешта здабыць. Трэба абавязкова штосці рабіць, у штосці моцна верыць, чагосці дамагацца, хацяб, жа-

даць, спадзявацца... Мабыць, колькі людзей, столькі лёсаў — непаўторных, асаблівых, павучальных.

Яго родная вёска Гаўрыльчыцы, што на Ляўі-раўзе, — у самым цэнтры Палесся. («Мя, палешуці, людзі загартаваныя, прыстасаваныя да жыцця, хоць на Месяцы прыжываюцца...»). Тут, па лугах ды балотах, які помніць сабе Сцяпан Іванавіч, хадзіў ён за жывёламі. Да самага свайго 17-годдзя, да жудаснага «адыха», у якую нам, не спазнаўшым і тысячнай долі тых выпрабаванняў, нават цяжка верыцца.

Усё ішло да таго, што яны з плямёнікам Валодзем павінны былі неўзабаве апынуцца ў партызанскім атрадзе. Така атрады ў іх мясцінах пачалі з'яўляцца яшчэ з восні 1941 года.

— Моладзь у нашай вёсцы было багата, — успамінае Сцяпан Іванавіч. — Вядома, акупанты гэта было не даспадбылі. Вось і

вырашылі яны апарэдзіць партызан. Нахлест на досвітку і пачалі «месці». Першым заходам адрэз 76 юнакоў захапілі. Пешшу прыгнаны нас у Ганцавічы, трымамі сядзібамі, рабіў сваю карпатлівую работу настольны дзятлык: «Тук-тук, тук-тук...» Колькі драўніны трэба выдзёбці, каб нарэшце нешта здабыць. Трэба абавязкова штосці рабіць, у штосці моцна верыць, чагосці дамагацца, хацяб, жа-

даць, спадзявацца... Мабыць, колькі людзей, столькі лёсаў — непаўторных, асаблівых, павучальных.

Яго родная вёска Гаўрыльчыцы, што на Ляўі-раўзе, — у самым цэнтры Палесся. («Мя, палешуці, людзі загартаваныя, прыстасаваныя да жыцця, хоць на Месяцы прыжываюцца...»). Тут, па лугах ды балотах, які помніць сабе Сцяпан Іванавіч, хадзіў ён за жывёламі. Да самага свайго 17-годдзя, да жудаснага «адыха», у якую нам, не спазнаўшым і тысячнай долі тых выпрабаванняў, нават цяжка верыцца.

Усё ішло да таго, што яны з плямёнікам Валодзем павінны былі неўзабаве апынуцца ў партызанскім атрадзе. Така атрады ў іх мясцінах пачалі з'яўляцца яшчэ з восні 1941 года.

— Моладзь у нашай вёсцы было багата, — успамінае Сцяпан Іванавіч. — Вядома, акупанты гэта было не даспадбылі. Вось і

вяснае слова «Асвенцім». Прайшоў «сартаванне», атрымаў бела-сінію робу, вытравілі на руцэ дагары нагамі (каб наглядчыкам было зручнай чытаць) лагэрны нумар 111052 і ўліку ў 35-тысячных атрад няшчасных.

Гэта было яго першае пекла, у паранайні з якім апісане ў біблейскай літаратуры — проста гартычкі. Пекла цягнулася 16 месяцаў, і па правілах, якія ў ім

дзейнічалі, усё павінна было скончыцца «лагершпірэр» — выбаркай, «папрыхтоўчымі паслугамі» зойдэрамандамі і крэматырэм. Уратавала яго з плямёнікам толькі тое, што ішчы ў «караніцы» паказалі яны свае здольнасці «хадзіць ля коны». Відаць, у катаў тут былі нейкія праблемы. Праўда, адной канюшыняй справа не абыходзілася, нагужалі работу пад самую зямлю. Затое быў гарантаваны літ балачка і 300 грамаў эрзац-хлеба, плюс цёплым прыхотлівым лагэрным саде абылкі ці сырага бульбына.

Неўзабаве лагэр стаў жыць больш актыўна папачынку вярнуўся ў усход, а немыцкі з ліку вязняў пачалі забіраць на «гартынае мясца». Так знявольненые даведліся пра вынікі бітвы пад Масквой, а потым і Сталінградскай бітвы. Усё іх, якіх трымаўся на нагах, за выключэннем яўрэяў, раптам вывезлі ў «Бухенвальд».

— Гэтае другое пекла я запамінуў па бу-

ваках краёвадх навокал, ішчы больш, чым у «Асвенціме», жорсткаму рэжыму і катаржнай працы пад амаль бясчыннымі бамбёжамі на аднаўленні бензавара завода пад Мерзебургам, — расказвае С.І.Кайко.

— Англіскай бамбардзіроў

Резонанс

ГОРЯЧИЙ СУП, МЯСНАЯ ПИЦЦА
И К ПРАЗДНИКУ — ПИРОГ

12 апреля 1994 года в "Минской правде" появилась статья редактора отдела писем и морально-бытовых проблем Натальи Тумар "Один. Одна. Одино, или Старушки слезы". Речь в ней шла о детях, которые не досматривали как следует своих старших родственников. Недавно в ответ на эту публикацию в редакцию пришло письмо. Помещаем его полностью, сохраняя стиль и орфографию оригинала:

"Взялся за перо и бумагу меня заставила статья в вашей газете /№ 39/ Н.Тумар. Прочитав я в ней о себе и о своих родителях и не мало удивился, как некая Н.Тумар способна врать, как говорит, не моргнув глазом. Ну чтож, коль она поленилась проверить факты и написать правду, пришлось мне это сделать за нее. Прихватив с собой газету, иду в райсобес, чтобы все-таки вынести кто меня "сарому і напярэдзав". Воложинский С.Н. — зав. отделом социального обеспечения ничего не знал об этой статье и впервые прочитал ее в моем присутствии, откликнулся сразу, что факты, изложенные относительно нашей семьи ему не известны. Т.Н. в последний раз я видел, когда она работала в ПМК-73, а со второй женщиной, которая пожелала остаться неизвестной, мы и вовсе не встречались никогда, как и с другими работниками собеса.

Так кто, уважаемая Н.Тумар, меня "сарому і напярэдзав"? Не вы ли, которая даже не соизволила встретиться со мной. А чтоб, не дай Бог, ни кто не догадался об этом да не до логикости критиковать — Цагойко-сын, которая даже не соизволила проверить информацию, а поспешила выдать перверженку не с ног на голову. Или может быть Ваш интеллект не способен воспринимать слова простой старушки, инвалида 1 группы по зрению? Можете это не так? Тогда от чего, уважаемая Н.Тумар, слова моей мамы о том, что я дважды в неделю приношу продукты, вы назвали "наудай, прастабунай хлусней"?

Утрите слезы, спрячьте свою сентиментальность подальше и не поленись прибавить к тем продуктам, что я приношу из магазина и горячий суп, и мясную пиццу, и к празднику пирог. И еще не забудьте сюда и починку холодильника и отопительной системы, ремонт жилья, заготовку дров... Одним словом — все, о чем просят родители.

И не прикрывайтесь А.Михайловым — начальником фонда соц. помощи. Никогда этот фонд не заботился о картошке для моих родителей, о ремонте жилья. Из года в год я собираю родителей картошкой и овощами из своего собственного урожая.

Как видите Н.Тумар, нам было с Вами о чем поговорить. И искренне жаль, что вы не поинтересовались у все той же Т.Полыковой, какой свежести приносил хлеб старикам их brave работники. И где были они — "социальные трудяги" и вы — "отрословы", когда мама получала пенсию 4 рубля в месяц, и я и сестра не одну бумажку не в одну инстанцию с просьбой помочь и разбить семью. Но был один ответ в советско-бюрократическом стиле — не хватает рабочего стажа. А откуда ему быть, если мама с молодости не работала.

Так что, уважаемая Н.Тумар, Ваши слезы сослужили Вам плохую работу. Хотите верить, что только из-за них вы не увидели, а может и не захотели увидеть, что делается дальше Вашего носа. Ведь куда более проще и легче расслабиться, напустить дыму в глаза, разжалобить.

Хочу верить, что будут расставлены все точки над і, чтобы избежать от пера таких вот журналистов не страдало доброе имя честных и порядочных людей.

В.С.Цагойко. Не привыкать мне к оскорблениям морально-бытовых проблем и человеческой гордости. /Именно так, уважаемый Владимир Семенович, я рассуждала Ваши выражения типа "способна врать, не моргнув глазом", "поленилась проверить факты" и т.д./

Удовольствие от статьи "Острых" материалов и более "красочных" эпитетов. Поверьте, обидно не столько за себя, сколько за представителей Стародорожского райсобеса, которых вы так иронично называете "социальными

трудягами". Не раз доводилось наблюдать за работой той же заведующей отделением социальной помощи на дому Т.Полыковой, ее заместители Е. Жуковец, Нелетков у них дело: чаще всего приходится общаться с обездоленными, обремененными людьми. А еще — решать сложные вопросы, которые нередко четко не регламентированы законом. Но все же в этом убеждались! они стремятся помочь каждому человеку. Делают все, чтобы не остался ни один из своих бедой.

Не могу согласиться и с обвинениями насчет "поленилась". Совсем не случайно и не по моей небрежности Ваша история попала на страницы газеты. В райсобесе мне показали документы, привели факты. Вот выписка из протокола №6 от 11 декабря 1990 г. заседания районной комиссии содействия Фонду милосердия и здоровья. Рассматривался вопрос об оказании престарелым, инвалидам первой группы социальной помощи на дому. Среди прочих названы и Ваши, Владимир Семенович, родители. Читая: "...заявлено, что у вышеперечисленных граждан в данной местности проживают дети. Но так как дети не могут осуществлять ежедневный уход за инвалидом первой группы, комиссия Фонда милосердия ходатайствует перед отделением социальной помощи о закреплении за ними социального работника".

В течение трех лет — с 1990 по 1993 годы Ваши, уважаемый Владимир Семенович, родители обслуживались на дому социальными работниками. Я уточнила в райсобесе: может быть, на учет ставили всех престарелых, инвалидов, что об этом просили? И получила четкий ответ: только тех, за кем дети не осуществляли необходимого ухода.

С 1.06.93 г. Ваши родители были сняты с учета в отделении социальной помощи на дому. В связи с тем, что поворотно, ибо про это уже шла речь в вышеуказанной статье, что Министерство социального обеспечения республики и облисполком приняли одно решение. В соответствии с ним с престарелых мужа и жены /если в данном населенном пункте есть родные, по закону обязанные их досматривать/ за социальное обслуживание берется плата в размере 7,5 процента пенсии. С каждого. Сразу после этого Ваш отец, обеспеченный, пришел к депутату горсовета /соседей/ Е.Тарховичу и попросил: уточните, почему нас сняли с учета, помогите.

К слову, работники райсобеса в настоящее время не забывают и Ваши родители. В ноябре прошлого года им выделили бесплатно 4 килограмма гуманитарного риса. В мае этого — гречку, также бесплатно.

Есть и еще один документ: акт обследования материально-бытового положения Цагойко Семена Ивановича и Татьяны Петровны от 1.10.93 г. В нем черным по белому написано: "заключение проверяющего — просили взять на надомное обслуживание".

Таковы факты. Ну а кроме всего прочего, не могу я не верить собственным глазам и ушам. Когда впервые /перед написанием статьи/ вместе с представителями райсобеса попала в дом Ваших родителей, бросился в глаза их неухоженность: одежда на них была не очень опрятная, в комнате стоял тяжелый запах. Ваш отец не раз подержуул меня Владимир помогает мало. На вопрос: "А кто приносит продукты?" ответил, что чаще всего соседи. Ваша мама отмахивалась. И только узнав, что я — из газеты, обронила ту фразу, на которую вы ссылаетесь в своем письме. Семен Иванович тут же возразил: да нет, слабо помогает. А Ваша мама сказала, словно с ним соглашались: "Даст Бог, как-нибудь доживем. Мало осталось".

И только один упрек в свой адрес я принимаю и приношу Вам в связи с этим свои извинения: с Вами действительно никто из представителей райсобеса не разговаривал, никто Вас не предупреждал. Ошибка произошла из-за неправильной информации, полученной мной в райсобесе. Несостоявшийся с Вами разговор можно расценивать как упущение в работе отделения социальной помощи на дому. А может быть, да, работники просто посчитали бесполезным убеждать сына выполнять свой самый святой долг на земле?

Думаю, хватит комментариев. Пора предоставлять слово тем, кто так или иначе причастен к этой истории.

С. Воложинский, заведующий райсобесом: "Я действительно не был в курсе", поскольку данными вопросами

занимается отделение социальной помощи на дому. Но когда после появления статьи В.С.Цагойко пришел ко мне, он сказал: "Я действительно раньше ходил к родителям редко, потом стал чаще".

Т.Полыкова: "Мне не раз доводилось бывать в доме стариков Цагойко. И могу со всей ответственностью утверждать: не смотрел сын как следует своих родителей".

А.Туркина, социальный работник /она больше года обслуживала на дому супругов Цагойко/: "Их сына Владимира за это время я видела только раз: когда дед был при смерти. Другого сына и дочь встречала. Про них, кстати, старики все время что-то говорили, а про Владимира — нет".

Т.Кухмар, бухгалтер отделения социальной помощи на дому /ее подпись стоит на акте обследования материально-бытового положения мужа и жены Цагойко от 1.10.93 г./: "Оба они просили, чтобы их взяли на социальное обслуживание. Правда, бабуля говорила меньше. В комнатах было грязно, чувствовалось, что не убиралось тут месяцами".

Е.Тархович: "Сын Володя последнее время ходит к родителям. Его жену не видела ни разу. Дочь Люба приезжает, набирает целую сумку белья, везет стирать в свой Борисов. Рассказываю про два случая. Осенью привезли старикам брикет. Смотрю, Семен Иванович, еле передвигается, вышел с тележкой, стал ее нагружать. Я послала ему на помощь сына. Еще один наш сосед подошел. Затем позвонила сестра стариков. Пришел внук, потом, на следующий день, сам Владимир".

У нас в городе пенсионерам выделены земельные участки под картофель. Зашли об этом речь у нас с Владимиром Семеновичем. Он и говорит: "Я за отца заявление написал. Он об участке не знает". Меня это тогда поразило.

Теперь слово — В.С.Цагойко и его жене Марии Васильевне.

В.С.: "Кто со мной разговаривал, предупреждал меня? Взяли бы да и объяснили законы. Мы родителям привозим капусту, картошку. А кто брикет им переносил — работники райсобеса? Они черствый хлеб носили. У отца провалы бывали в памяти: не знает, куда идет, не помнит, что было".

М.В.: "Помогаем чем можем. Сварю суп — Володя садится на велосипед, везет, картошку — тоже. На Пасху ходили к ним — испекла пирог, 4 яйца красными взяли. А сколько я у них белья перестирала, полы мыла, обои клеили. Когда отопление прорвало — никого не просили ни о чем. Денег у них не беру, даже не знаю, какая у них пенсия. У отца и вправду что-то с памятью. Говорит-то, а мать нам: "Да не слушайте вы его".

Вместо послесловия. Когда я в предпоследний раз вместе с работниками райсобеса заглянула в семью Цагойко, Семен Иванович сидел во дворе — грелся на солнышке. Завязался разговор.

— Как здоровье? — поинтересовались мы.

— Болею. Старикам детям не нужны.

— Сын ходит?

— Раз два в неделю. Молоко приносит, хлеб.

— А мясо?

— Оно сейчас дорогое.

— Суп вам варят?

— Когда принесут...

— Кто белье стирает?

— Дочка. Если бы она тут жила, хорошо было б. Жена вот желает, не встает.

— Кто за ней ухаживает?

Дедуля не ответил. Не расслышали? Не понял?

Так уж получилось, что на следующий день после встречи с Владимиром Семеновичем я снова побывала у его родителей.

В.С.Цагойко был уже там. Его мать попросила подойти к ней и сказала: "Переживаю: сына моего обесценили на всю область". В комнатах было убрано, в холодильнике — набор продуктов. Слава Богу, подумалось мне, если бабуля и дедуля Цагойко будут всегда горячим супом, мясную пиццу и к празднику пирог. Наверное, долго жить в таком случае Владимир Семенович, слов благодарности и признательности Вам не придется.

А у меня перед глазами до сих пор — грустный взгляд Семена Ивановича. Тяжелая все-таки вещь — старость.

Наталья Тумар.
г.Старые Дороги.

Жыццё арміі

АХОЎВАЮЧЫ ПАВЕТРАНЫЯ РУБЯЖЫ

Дні і ночы воіны ППА — на вярце. Неба над Радзімай павіна ахоўвацца пільна і пастаянна. Гэтую баспрэчную ісціну выдатна засвоіў адзін з перадавых спецыялістаў падпалкоўнік Юрый Хаванскі (на здымку). Ён — намеснік апэратыўнага дэжурнага разведвальна-інфармацыйнага цэнтру каманднага пункта. Афіцэр дэбасурскальна выконвае службовыя абавязкі.

Да пары мільярдэраў старшы сержант Сяргей Шняк і малодшы сержант Аляксандр Ермаковіч (на здымку). Яны да тонкай асвойлі сваю спецыяльнасць, умеюць і дакладна выконваць каманды, пры гэтым значна перакрываючы нарматывы.

Тэкст і фота Аляксандра БАСАВА.

Гумарэска

ВЯРБАЮДЗІ

Адкрытае пісьмо Старшыні Савета Міністраў
Рэспублікі Беларусь В.Ф.Кебічу

Шаноўны Вячаслаў Францішчэвіч! Ада сёбе і ўсёго акаліца "Ікаруса" Хрыстом-Богам прашу: кутэйз рублёвую зону стварыце! Не ў паліграфіі прастору, а ў жыццёвай. Бо выбрыкі легкадумнага "зайчэчка" ўжэ нас у вярбалоўны ператварылі, а кутэйз і ўсё да дыназавраў адправіць могуць.

Ну, за ўсіх гаварыць не буду. Я да апошняга часу, нягледзячы на прамерыны клопат пра мяне з боку шматлікіх палітычных партый, усе ж некай жылі. Не багата, але спакойна: на хлеб, лук і нават масла хапала. Пакуль суседа Феня некай не сказала:

— А чаго гэта ты ў вярбалоўны сідэма сідзіш? Ішчы мільёны алатыя грабуй. Купі нешта дома за тысячы, прадай у Расію за пяцьсот тысяч. Абмяняй на "зайчыкі" — і грошчкі ў кішэні.

Паспрабавала я. І, ведаеце, стадалася! Нехта на будоўлю пару месяцаў грабуйца, а я заробатак яго за адну паездку аб'яў. На першым часе нават прасіла Бога — няхай бы як мага даўжэй гэты "наварыстаў" беспарадак у нас цягнуўся!

Але ж праўду кажуць, што і мёда, калі ўжо прамерае есці, горкім стане. Надакучаць пачала мне камарыцы. Ноччу, бывае, падсунуць муж, прашэпча: "Дарагая...". А ў мяне

адзін горб, з тварам — другі. І як таму гарбатаму, вельмі моцна палюць хочацца. На ўсё гэта. Выходзіць, дэда таго, каб добра жыць, — пакутуй. Быццам, сама той сервалат не з'ела б, а нейкаму чорту айсаву цыту.

Клянусь, што больш у Расію — ні кроку. Але ведаю: праз тыдзень зноў папсую. Бо паездкі нейкім наркотыкам сталі: разумееш, што надобна гэта, а спяніцца ўжо не можаш.

Вярнуліся назад. Хто долары прывёз, а я яшчэ дзве пары ботаў халанула. Хай іх у мяне стоіць, што невялікі эскадрон абудь можна. Але няхай будуй, тая ж валюта, лічы. І катэгарычна заявіла Фені:

— Усё. Я — "завязала". Больш не паеду. Заматалася так, што "Дзікую Ружу" з "Проста Марыя" бытаць пачала. Хопіць!

А яна гэтак спакойныя: — Ты ведаеш, колькі цяпер за расійскі рубель даюць? Ажно 12 "зайчыкаў"! Жывы грошкі! Вось калі адзіная рублёвая зона стане — супакоімся, адпачнем.

І мы тут жа пабегалі тавар набіраць, білеты на аўтобус купілі. Вось я і гавару, Вячаслаў Францішчэвіч: дзюма рукамі за вас галасавалі буда, увесць экіпаж "Ікаруса", у якім 45 месц, загіту! Толькі кутэйз рублёвую зону стварыце! А то так і не вылезем мы з таго балота, застанемся вярбалоўцамі.

З павагай
Марфа Пушкіч.

Копію пісьма зняў і падрыхтаваў да друку
Уладзімір БЫЧЭНЬ.

На курорты Латвіі

Прадаўніцтва дырэктры курортаў Латвіі адкрылася ў Мінску. Яно будзе садзейнічаць выезду грамадзян на курорты гэтай краіны.

Пад новай шыльдай

14-я сесія Мінскага гарадскога Савета ў апошні дзень работы разам з іншымі пытаннямі вырашыла перайменаваць УУС Мінгарвыканкома ў Галоўнае ўпраўленне ўнутраных спраў. Раённыя аддзелы і таксама змяняць шыльду. Яны будуць называцца раённымі ўпраўленнямі ўнутраных спраў.

Госці з Малдовы

У зале Белдзяржфілармоніі адбыўся канцэрт народнага фальклора калектыву Малдовы "Абэянка" і ансамбля народнага танца "Спікушар". Госці з Малдовы прысвятилі свае гастролі 50-годдзю вызвалення Беларусі ад фашысцкіх захопнікаў.

Падрыхтаваў
Павел Журба.

Міхаіл ЗНАК

журналіст.

На ниве здарова

МИЛОСТЬЮ БОЖЬЕЙ ХОЗЯИН

По гороскопу Василий Васильевич Мордянов — Стрелец. "Знак огненный, мутабельный, южный, положительный. По отношению к человеку — холерический, красивый, плодовитый и честный."

Характер отъявленный, деятельный, благородный. Доброе сердце. Надежный, правдолюбивый, душевный, неутомимый. Симпатичный, открытый, неспокойный, интуитивный, популярный. Ему присущи значительная устойчивость, возбуждение, миролюбие, большая плодовитость.

Сильная воля, стремление к свободе и независимости. Склонность к высшему развитию; много фантазии и стремление к невозможному...

Из книги Яна Кефера "Практическая астрология, или Искусство предвидения и противостояния судьбе".

...как говорят звезды. По земным же меркам Василий Васильевич Мордянов многогранен и интересен. Потому что он — не модель, не схема, а живой человек с устойчивыми привычками, солидной должностью, обожанием и /и не охотой/ обязанностями, кругом единомышленников и оппонентов, интимным миром семьи и любимым увлечением. Первое впечатление — все у этого строгого и собранного человека идет без сучка и задоринки, да и сам он вроде доволен своим положением. Еще бы! Возглавляет убоженную и престижную здравницу такого уважаемого ведомства, как МБД Республікі Беларусь, быть известным и почитаемым не только в пределах своего региона, но и за "бутом", — весьма заманчивая

штучка. Чванливый карьерист простому смертному руки, наверное, не подал бы. А этот — просто как правда, умеет выслушать и рассказать, порадоваться нечаянному телефонному звонку и принять к сведению дельный совет, с увлечением поделится с собеседником новостями и поразить неожиданными сообщениями.

А ведь начинался его карьера далеко не безоблачно. На нелегкую, полную неизвестности и непредсказуемых хлопот стезю начальника санатория "Белая Русь" нынешний подполковник милиции В.Мордянов шагнул в январе 1987 года, когда на месте беломошанских корпусов, убоженных глазами, клубов и бетонированных дорожек промозглили строительные леса, открытыми ра-

ботами подрезались дощечки в оклеившую за ночь буржулку, всплывали чайки, но и для того, чтобы сконцентрироваться, заранее все "отрепетировать" перед началом рабочего дня, поднять и распределить по участкам строителей, поставить задачи водителям и сантехникам, электрикам и снабженцам.

Трудные будни, общие заботы по-настоящему сдружили этих двоих беспоконных людей, помогли познать и оценить друг друга. На мой вопрос Чавкину, как бы он коротко, но емко охарактеризовал начальника "Белой Руси", Аркадий Аркадьевич без колебаний ответил:

— Настоящий мужчина! Ну а если по-настоящему, — он никогда, никому и ничего не посулит заранее, если не совсем уверен, что сможет спергать слово. Зато уж если пообещал, — все на алтарь положит, чтобы не стать Чавкиным. При строительстве он мне иногда все карты "перетасовывал" по-своему. Вологрялелебичина, например, приворачивалась в виде своеобразного пропускателя, где пациенты в ожидании процедур должны были выстоять очереди, принимая затем ванны и грязи с минимальными удобствами. Сидели Мордянов куда-то в командировку, посмотрел, как можно улучшить планировку, и давай меня

прямом и переносном смысле, расставаясь с ними без малейшего сожаления. Рассказывают, что работницу столовой не так давно он уложил на нарушениях технологии приготовления пищи, хотя по гигиеническим обязанностям она являлась наварящей. Для совместной работы на ниве здоровья нужны только честные, знающие и любящие свое дело истинные единомышленники. Руководитель здравницы с уважением назвал фамилии своих заместителей по медицинской части О.Бендасова и по хозяйственной — П.Полубатко, шеф-повара Я.Казаневича, врачей Д.Головкин, В.Гирсу, И.Кришчак, Е.Шиблеву, главного бухгалтера Т.Левантовскую, главную медицинскую сестру Т.Валюк, сестру-хозяйку А.Мисюк и многих других. Он не только знает по имени-отчеству всех своих подчиненных, но и умеет вынырнуть в их личные проблемы, откликнуться чутким эхом, если постигла вдруг кого-то беда.

Идут годы, растет авторитет здравницы. Со дня приема под сводами санатория первых посетителей (в мае 1988 года) много воды утекло. Построены все запланированные на установочный срок основные и вспомогательные объекты, есть свое подсобное хозяйство, снабжающее отдаленных гостей свежей зеленью и овощами, введено в эксплуатацию общежитие, многие сотрудники живут в благоустроенных квартирах. Санаторий работает как тщательно отлаженный механизм, где даже самый маленький винтик не

